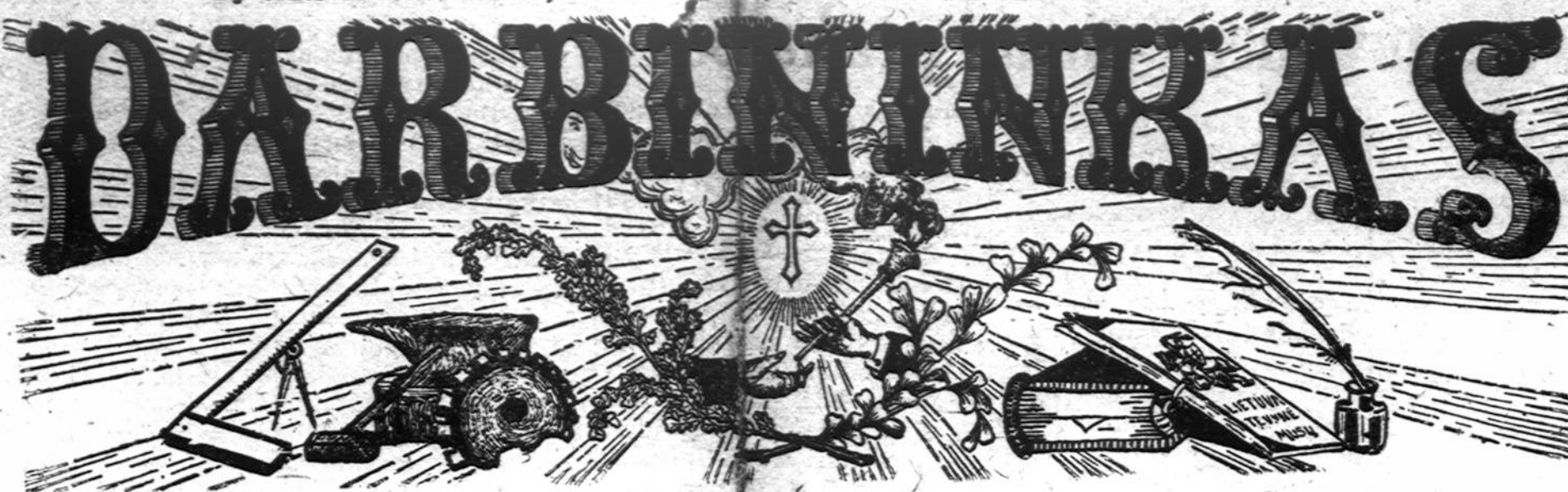

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėtis, kad tautos dora bujotų ten, kur tikybiniai principai atmetti.

— Washington.

"DARBININKO" KAINA:

Tris kartus savaitė ... \$3.00
Vieną sykį savaitėje ... 1.50
Bostono apilinkėje ... 4.00
Ukrabėžyje metams ... 4.25
Vienas numeris ... 5c

VOL. 4 Metai 4 Tel. So. Boston 620- **Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.** Tel. So. Boston 620. **No. 7 487**

"Entered as second-class matter September 22, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879."

242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS., SAUSIO (JANUARY) 18, 1919.

"Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918."

Alijantai pakvietė Lietuvos delegatus.

PRANEŠIMAS IŠ PARYŽIAUS.

Kun. Adomas Vilimas (avicius) praneša kun. J. J. Jakaičiui, kad jis a) baigia tvirti francūzų-lietuvių komitetą, kurin in eis žymiausi Francijos žmonės.

b) Gavo leidimą, kad Lietuvos atstovai atvyktų prie Alijantų valdžių ir palengvino susisiekimą su Šveicarija ir Šveidija.

c) Kun. A. Vilimo rašytas laiškas (kopiją prisiuntė) Tarybos ministerių pirmininkui prasideda žodžiais: "Skubiuosiu pranešti, kad jūs tuoj siųstumėte lietuvių delegatus prie Alijantų valdžių — Francijos, Anglijos, Amerikos, Italijos, taip-gi delegatus į tautos konferenciją."

Jeigu delegacija iš Lietuvos nesusipetų atvykti tuojau, tuomet prasmės suteikti įgaliojimą prie Francijos valdžios inžinieriui Ernestui Galvanauskui, adv. Mastauskui ir A. Vilimui.

WASHINGTONO BULLETINAI.

Rudenio pereinamųjų metų lietuvių viltis buvo pakilę. Spalio 26 d. po Vid-Europos Unijos globa, dvylika tautų vidutinės Europos Philadelphiaj, Independence Hall'ėje, paskelbė nepriklausomybę. Tarp tos dvylikos tautų buvo ir Lietuva.

Lietuviai įgavo vilties, kad veik jos valstija bus Amerikos valdžios pripažinta. Kuomet 11 d. lapkr. buvo paskelbta tauta, tai rodėsi, kad amerikiečiai ištiesio interesuojasi Lietuvos nepriklausomybės klausimu. Buvo sustatyti tekstai Lietuvos nepriklausomybės deklaracijos ir perstatyti abiejų Tarybų susivažiavimui 26 ir 27 d. lapkr. Tada visos mūsų viltys buvo sukoncentruotos prie Vid-Europos Unijos Tarybų priimtąjį deklaracijos tekstą buvo apsiėmę apdirbti tos pačios istaigos, kurios rengė nepriklausomybės deklaraciją Čecho-Slovakams.

Da prieš Tarybų susivažiavimą gavome žinių nuo Amerikos valdžios, kad Lietuviškasis Šveicarijos Komitetas, remdamasis ant provokiškumo, kai kurių Lietuvos Tarybos Vilniuje narių prašus pripažinimo ne Vilniaus Tarybos tik Augščiausios Šveicarijos Tarybos.

Sužinojęs apie tai Pildomasis Tarybų Komitetas išsiuntė 17 d. lapkr. vardu p. Mastausko Šveicarijoms kablegramą, kurioje pasakė kad: "Politiškoji situacija reikalauja reorganizacijos Vilniaus Tarybos. Šveicarijos komitetas privalo su jais kooperuoti ir jiems gelbėti. Praneškite apie politinį stovį Lietuvoje."

Tokioje pat prasmėj kablegramos buvo pasinčios ir p. Augščiaulini į Stockholmą, kad painformuotų Vilniaus Tarybą reikalingumę persiorganizuoti. Veik atėjo žinių, kad Vilniaus Taryba ištiesio persiorganizuoti.

nizavo. Tada 23 d. lapkr. Šveicarijoms buvo pasiųsta kablegrama: "Mes užgiriame naują Lietuvos valdžią ir pripažįstame jos autoritetą. Sutikite pirmininką (Čecho-Slovakijos) p. Masaryką Prancūzijoje arba Šveicarijoje."

Lapkr. 26 d. buvo vėl siųsta kablegrama Šveicarijos Komitetui: Atsiųskite tekstą Nepriklausomybės Deklaracijos arba principus naujo Lietuvos rėdo ir telegrafuokite Pild. Komitetui įgaliojimą. Tada mes galėsime paskelbti rūpintis pripažinimu ir gavimu reikalingų (Lietuvai) paskolų.

Grįžę iš Tarybų posėdžio Lapkr. 26, Washingtonan, radome iš Šveicarijos prisiųstą tokią kablegramą: "Tautos Tarybai (Amerikoje). Yra būtina, lai neišvengtinai reikalinga, kad Amerikos valdžia pripažintų Augščiausiąją Tautos Tarybą Šveicarijoje. Veikite energingai. Pakštas."

Lietuvių Tautinės Tarybos turėjo susivažiavimą ir priėmė rezoliuciją, reikalaujančią, kad Amerikos Valdžia pripažintų provizorį rėdą Vilniuje. Jūs privalote kooperuoti ir gelbėti Lietuvos valdžiai, kuri vienatinė gali būti pripažinta.

Persiorganizavus Lietuvos Tarybą ir Ministerijai, mūsų Pild. Komitetas, kad nardžius vienybės, norėjo gauti ir paskelbti jų Deklaraciją ir principus ir laukė jos teksto.

Antra, pasiskelbus Šveicarijos Komitetui Augščiausiąjį Lietuvos Tarybą, kilo keblumai, ant ko mus Amerikos valdžios atstovai atkreipė atidą.

Trečia autoritetas Vid-Europos Unijos matomai mažėjo ir nuo pradžių Gruod. mėnesio, taikai besitartinant, politiškioji atmosfera regimai mainėsi.

Gruodžio 5, ant mūsų nuolatinių klabinimų, Amerikos valdžia pranešė, kad nors ji prielankiai žiūrinti į Lietuvių nepriklausomybės klausimą, bet tuom-tarpu neesanti pasirengusi pripažinti jokios Lietuvos valdžios.

Nenusimindami tuomi judinome pavienes istaigas ir pavienius asmenis aiškindami žodžiu ir memorandumais, ir memorialais apie mūsų reikalus ir troškimus. Tuom tikslu buvo atspausinta ant greitųjų kelios dešimtys kopijų memorandumo, kurs atsakomais laiškais buvo įteiktas visokioms valdžios istaigoms, ambasadoms ir įtekmingiems pavieniams politikams.

NEW HAVEN, CONN. LIETUVIŲ PARAPIJOS CHORAS.

Pirmoje eilėje: Grigiūtė B., Baranauskaitė O., Grigiūtė A., Similiūtė O.
Antroje eilėje: Juškauskis B., Paukščiūtė M., Saurienė S., Choro vedėjas Sauris J., Klebonas Kun. V. Karkauskas, Grigiūtė O., Pileikiūtė O., Jasinskiūtė O.
Trečiojoje eilėje: Aštrauskis O., Jasinskiūtė O., Galiniūtė L., Augustinavičiūtė S., Graičiunienė A., Grabauckiūtė A., Dabravalskienė O., Grabauskaitė L., Pranskevičiūtė E.
Ketvirtojoje eilėje: Paulikaitis K., Staniulis A., Jurgelis J., Vijūnas V., Diržius A., Tamulevičius V., Kačinskaitė M., Česnulevičiūtė J.
Penktojoje eilėje: Navickas I., Kisteliūsis K., Navickas I., G. raičiūnas P., Džikas M., Dobra valskis V., Jezukevičius J., Tamulevičius I.

lo būti suteiktos Latvijai ir Estonijai."

Kada Rusai, po bolševikų vardu pradėjo skverbtis į Estoniją, Latviją ir Lietuvą, mūsų Pild. Kom. po kiek kartų žodžiu ir raštu perstatė State Departmentui ir War Departmentui pavoju, kur gresia Lietuvai iš rytų pusės taip lygiai ir pavoju gresiantį nuo lenkų.

Gavę žinių kablegrama duota 11 d. Gruod. jog kun. Dobužis ir p. Pakštas išstojo iš Augščiausios Liet. Tarybos delto, kad Prūsų Lietuviai tenais prilaiko atstovybę, "kad Gardino gub. yra Lietuviška ir kad žydai ir Lenkai jau įstojo Tarybon ir Socialistai grįžo; tai-gi kad visos Lietuvių partijos Lietuvoje eina išvien ir kad svetimi gaivalai — Žydai, Baltarusiai prisideda prie Lietuvos ir Prūsų Lietuva, atsiskyrusi nuo Vokietijos taip-gi prie Lietuvos jungiasi. Šią pastarąją žinią plačiai patvirtino ir gautasai iš Šveicarijos paskutinis num. (Gruodž. mėn.) Pro Lituania.

Pild. Kom. sustatęs tam tikrą memorandumą įteikė Amerikos valdžios istaigoms ir Valstijų ambasadoms, reikalaujanti dabar, kada Lietuviai parodė savo kaip ir patapsprendimais pripažinti Lietuvą nepriklausoma valstija.

Tai-gi per visą šį laiką ir Tarybos ir Pild. Kom. neliovė ir neliapja veikės tik vienoje pakraipėje, kad turi gauti Lietuvai nepriklausomybę. Visos kitos mintys nedaleidžiamos.

Galas girtam bizniui.

GALAS GIRTAM BIZNIUI.

Ketverge Nebraska legislatura patvirtino prohibicijos bilij. Tuomi Nebraska padarė reikalingą valstijų skaičių, kad istatymu uždrausti dirbti, pardavinėti ir įgabendinėti, svai-galus į Suv. Valstijas. Reikėjo, kad tokiam istatymui pri-tartų 36 valstijos. Nebraska ir buvo trisdešimt šešta.

Bilius in eis galen po metų. Tai-gi už metų Suvenytos Valstijos tampa sausos. Bet sulys karinių istatymų visa šalis turi tapti sausa nuo liepos 1 d. š. m. ir būti tokia iki Amerikos armija bus demobilizuota. Po to prezidento problema būtų tas istatymas atsauktas.

Dabar matyt to atšaukimo nereikės. Ir Suvenytose Valstijose girtas biznis gal gaus nuo liepos 1 d. 1919.

REIKALAUJA VYNO, SAIDĖS IR ALAUS.

Manchester, N. H. — Darbininkų unijos turėjo keletą susirinkimų ir pareikalavo, kad New Hampshire valstijos legislatura perleistų bilij, kuriuo būtų legalizuota pardavinėti lengvų vynų, saidės ir alaus.

GAL APLANKYS DAR ANGLIJĄ IR AIRIJĄ.

Prez. Wilson, grįždamas iš Europos, gal aplankys dar Angliją. Užsuk turbut ir Airijon.

PO RIAUŠIŲ BERLINE.

Berline jau veik apstojo ginklų žvangėjimas. Retkarčiai tesigirdi šaudymų. Keletas šmtų bolševikų sėdi kalėjime. Tame skaičiuje Liebknechto sesuo. Sako esą ras-tas dokumentų, rodančių, kad sukilimas buvo suplanuotas Maskvoje.

Per istą sumišimų savaitę užmuštų buvo apie 200, o sužeistų arti 1.000.

Nuostoliai siekia keletos de-sėtk milijonų. Vienas vagi-lus sugautas su 60.000 markių vertės brangenybių. Kaiku-riose miesto dalyse visos krau-tuvės buvo apiplėštos.

Bolševikų kareiviai, laiku-sieji Silezijos stotį buvo prisil-pšę tiek gviesto, kad juo tē-pė batus ir ginklus.

Iš Helsingforso pranešama, jog Rusijos bolševikų premie-ras pasakęs: "Saugokimės klaidų padarytų pereiniais metais. Jei ne, tai šiemet mums bus mirtis." Maskvoje dar-bai emė sustoti. Žulikystės so-vietuose didinasi.

Iš Varšavos pranešama, būk maršalas Foch įsakęs vokie-čiams leisti lenkų kariuomenę ginti Lietuvą nuo bolševikų. O tuo tarpu bolševikai nuo Vilniaus einą linkui Lenkijos.

Lenkų kariuomenė pradėjo atstuminėti ukrainiečių jėgas nuo Lvovo, Galicijos sostinės.

Centralis Maskvos sovietas pritarė Lenino sumanymui pa-siūsti bevieliu telegrafu tarkininkų taikos konferencijai pranešimą su išaiškinimu bolševizmo ir jo supratimo apie tai-ką.

Kaukaze prie upės Kumios gen. Denikin suplikė bolševi-kus. Paėmė apie 1.000 bolševikų nelaisvėn.

JAMES M. KEYES

Atsiųskite prie manęs su visokiais teismiskais reikalais. Duo-du pilnas informacijas kas-lin Suvenytų Valstijų istatymų. Per keliolika metų esu prityręs ir turėjus visokių reikalų su LIETUVIAIS, RUSAIS ir LENKAIMS telmsuose Massachusetts valstijoje. Aš esu tokiame stovyje, kad galite manimi pilnai užsiti-kėti. Visokius teismiskus reikalus atlieku šioje valstijoje.

Turiu gerų prityrusių vertėjų arba perkalbėtojų lietuvių, rusų, lenkų ir latvių. Jeigu jūs norite turėti geras pasokmes ir išlaikyti pro-va, tai paveikite man. Telefonuokite, parašykite arba pašaukite. 350 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

JAMES M. KEYES

350 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS., Tel. So. Boston 212 or So. Boston 600. Jeigu vienas užimtas lauk kitą.

Tėmykite

KIEK IR KOKIAS TAKSAS MOKA NEPILIECIAI.

Ištraukos iš Istatymo Apie Ineigų Taksas.

Ineigų taksoms istatymas reikalauja, kad darbdaviai užlaikytų du nuosimėiu (pro-centu) visų ineigų už 1918 me-tus nuo samdinių; kurie nėra piliečiai ir nemano šioj šaly gyventi. Kiekvienas asmuo, kuris laikinai šioj šaly gyvena inaina į tą gyventojų rūšį.

Kiekvienas asmuo, kuriam reikia mokėti taksas nuo inei-gų ir kuris nepriduoda savo apskaitliavimo iki 1 kovo die-nai kiekvienų metų, užsitrau-kia baudos 50 nuo. nuo sumos, taksoms priklausanti. Tik-renybėje bauda negali būti ma-žesnė, kaip \$20.00 ir nedides-nė, kaip \$1,000.00. Kiekvie-nas asmuo, kuris sudeda me-lagingą apskaitliavimą, užsi-traukia baudos \$2,000.00 ir vienus metus kalėjiman.

Svetimšaliai, kurie neišreiš-ke noro šioj šaly apsigyventi, reikalaujami užsimokėti 1 nuo šimtį visų savo ineigų už 1913 metus, pradedant kovo 1 d., už visus 1914-1915 metus, ir 2 nuo. už 1917-1918 taksoms da-ramus metus.

To bus reikalaujama kiek. vienis metais, kol istatymas nebus pakeistas.

Prirenk savo ineigų apskaitliavimą taksų kolektooriui, kuris atsilankys, ty. pasakyk savo uždarbius kiekvienais metais nuo 1913 metų, taip-gi kur dirbai visu tuo laikotar-piu.

VILKŲ ATAKA.

Missouri valstijoje palei Mi-ssissippi upę tarpe fermerių atsirado apie 40 vilkų, kurie pradėjo užplundinėti gyvulius. Farmeriai susiorganizavo ko-voti prieš užpuolikus.

Finlandijos valdžia susekė, jog Rusijos bolševikų agitato-riai persirėdę įsmuko į Finlan-diją ir rengia naują sukilimą.

Amerikos korejiečiai pasiun-tė prez. Wilsonui rezoliuciją kurio protestuoja prieš Japon-jos savinimąsi Korėjos. Kore-ja nori būti neprigulminga.

Iš New Yorko netrukus iš-plauks laivas Westward Ho su 700 tonų maisto. Tas laivas plauks į Danėigą ir maistas bus Lenkijai. Tiek maisto atsiėjo \$2.225.000. Užmokėjo lenkų ir žydų fondai. Ir maistas teks Lenkijoj žydams ir lenkams.

Iš Stockholmo pranešama, jog Petrograde pereiną subatį ir nedėlia buvo didelės de-monstracijos badujančių žmo-nių. Minios šaukė duonos ir šaukė, kad bolševikų raudon-sargiai šautų į žmones. Joms duonos Petrograde jau nėra. Žmonės gauna tik nemaltų avi-žų.

Iš Helsingforso pranešama, jog Rusijos bolševikus suplik-ė Estonijos jėgos palei Fin-landijos užlają.

DARBININKAS

Eina iš So. Boston'o utariniais, ketvergais ir subatomis. Leidžia Am. Lietuvių Rymo-Katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjunga.

"DARBININKAS"

(The Worker)

The Lithuanian tri-weekly paper. Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St. Joseph's Lithuanian R.C. Association of Labor.

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly \$3.00
Boston and suburbs 4.00
6 months 1.50
Foreign countries yearly 4.25

"DARBININKAS,"

242 Broadway, So. Boston, Mass.

IR JIE.

Kuomet "tautininkų" laikraščiai iš neaiškių žinių, gautų iš Europos, pradėjo pūsti burbulus tikslu diskredituoti visą katalikų srovę ir jos veikėjus, tai žinoma socialistų šlamštai negalėjo tylėti. Rankas trindami šlamštų redaktoriai šūkavo apie "Skandalą lietuviškoje 'diplomatijs'". ("Naujienos") ir "baisų skandalą klerikalų 'diplomatijs'". ("Keleivis").

Jie pakartoja "tautininkų" laikraščio pletkas su savo džanbambiškais pridėkais. "Naujienos", vienok, nepamiršta prisiminti apie savo receptą. Rašo jos:

"Pasirodo, kad visa mūsų dešiniųjų srovių politika ejo klaidingų kelių. Tų srovių atstovai skelbė, kad jie iškauks Lietuvai laisvę iš didžiųjų valstybių valdžių. Mes jiems visuomet nurodinėdavome, kad Lietuvos laisvės viltis yra pasaulio demokratijoje, o ne 'gerose' valdžių 'širdyse', nes tos valdžios atstovauja reikalus ponijos, kuri gyvena iš svetimos skriaudos ir pavergimo.

"Dabar kiekvienas gali matyti, kad tiesa buvo mūsų pusėje."

Jei tasai socialistų dienraštis būtų praleidęs šituos užreikimus, tai jis būtų gudriau padaręs. Po teisybei dabar kiekvienas mato, kad tiesa ne jų pusėje.

Ką jūs davėte lietuvių tautai, eidami skirtingais keliais, keliais jūsų "pasaulio demokratijos"? Jūsų veikimas aiškiai pasirodė "laisvės metais" Lietuvoje, kada jūs daužėte monopolius, uždarinęte valstybių rąstines, su brauningais terorizavote žmones, juos apvaginęte ir tt. O paskui kazokai buvo atsiųsti terorizuoti lietuvių ir uždėti ant valstybių mokesčius už padarytus valdžiai nuostolius. O iš Amerikos lietuvių surinktų revoliucijai pinigų atsakaitos po šiai dienai nėra. Šitie daiktai tai žinoma visai neskandališki.

Gi šiais laikais ką jusiškė "pasaulio demokratija"? duoda Lietuvos nuvargintiems žmonėms. Jūsų pinigais nusistatė iš Amerikos Rusijon Trockis siunčia dabar į nuniokuotą Lietuvą gajaus burliukų išnaudojimo terorizuoti lietuvių, kiekvienoje parapijoje surengti Kražių skerdynes, iš badaujančios Lietuvos maistą gabenti Rusijon. Lenkijos socialistiškos valdžios premieras Moraczewski, einas jūsų "pasaulio demokratijos" keliu sako, kad Lietuva lenkams priklausi. Vokietijos kareiviai jūsų "pasaulio demokratijos" keliais traukdami iš Lietuvos grobė, kas buvo dar like, net namų duris ir langus išėmė gabenosi Vokietijon, kur jūsų "pasaulio demokratijos" šulai užviešpatavo.

Šitie visi dalykai tai visai neskandališki. Panašių neskandalinių dalykų būtų galima pririnkti tūkstantį ir vieną.

Į šitą atsižvelgiant kiekvienas tepamąsto keno pusėje tiesa.

Lietuvos premiero pirma prakalba.

MINISTERIO PIRMININKO
PROF. A. VALDEMARO
KALBA.

(Pasakyta lapkr. 14.)
(Tąsa)

Išlaikius tvarką viduj, lieki klausimas rubežių gynimo, arba tikriaus saugojimo. Karo mes su niekuo nevedam ir nei vienas iš mūsų kaimynų — Vokiečių, Lenkų, Ukrainų, Rusų ir Latvių neturi pamato ant mūsų užsipildinėti. Tai gi didelių spēkų rubežiams sergėti mums ir nereikės. Bet vis tik, kaip aukščiau pasakytą, sargyba reikalinga, kad mūsų valstybėn neįsibriautų vagėm, kas neturi teisės mūsų kraštant atvykti.

Išlaikius tvarką iš oro ir vidaus, tik tada tegalima pradėti valstybės organizacijos darbą. Čionai stovim prieš milžinišką uždavinį. Kad mūsų valstybė išliktų, reikalinga, kad ji būtų pripažinta didžiųjų valstybių. Ligšiol mūsų nepriklausomybė tepirpažino vien tik Vokietiją. Kitų visų valstybių mes negalėjom ligšiol visiškai neprašyti, delto kad, viena, Lietuvoj neturėjom savo valdžios, o kita — negalėjom iš vietos pasijudinti, būdami priversti prašyti vokiečių valdžios leidimo važiuoti ar tai Berlynan, ar į kitas užrubežiaus valstybes. Tik dabar, darydami valdžią, tapom liuosėni ir galime su kitais susisiekti. Aš, senesai būdamas Sveicarijoje, apsilankiau pas visus sąjungininkų pasiuntinius mūsų valstybės reikalais, visur statydamas klausimą apie mūsų nepriklausomybės pripažinimą. Žinoma, jie negalėjo tuo duoti atsakymo, kadangi tai pareina nuo jų kraštų valdžios, kuriai jie tuoj apie maną žygį pranešė. Iš pasikalbėjimo su jais ir besiremiam daugybę kitų daiktų, turime daug vilties, kad Lietuva visų bus pripažinta. Nelaukiant oficialaus pripažinimo, Laikinoji valdžia stengis tuoj sudaryti savo užrubežinę atstovybę teisėmis diplomatinio atstovybių. Ir šiuo žvilgsniu pradžia jau padaryta. Tuotarpu dar negalime turėti tikrų, galutinai nustatytų rubežių, nes tai gali būti įteikta tikta būsimame taikos kongrese, kur mūsų likimas bus sprendžiamas. Laikiniai turėsim Lietuvą tokią, kaip ji nustatyta vokiečių valdymo reikalams, vadinasi šiaurės ir pietų Lietuvą. Gindami, kas mums pridera, mes svetimo neieškėsim, todėl tvirtai tikime, kad mūsų santykiai su kaimynėmis tautomis bus geriausi, ypač su tomis, kurios, kaip ir mes, perdėm demokratijos bus.

Lietuvos valstybės organizacijos darbe didžiausia sunkenybė guli sutvarkyme jos iš vidaus. Valstybės organų ir viso jos aparato mes neturim. Kada Lietuva buvo varu priškirta prie Rusijos, buvusis jos aparatas tapo sunaikintas. Visur buvo įvestos tos pačios įstaigos, kurios ir kitur veikė Rusijon. Valstybės plėtojimas per šimtą su viršum metų, per kurias Lietuva buvo pavergta, tiek smarkiai nužengė pirmyn, kad apie atgaivinimą savojo senybinio aparato dabar kalbos nebegalima būti. Bet ir apie grąžinimą rusų valstybinių organų negalima kalbėti, kad ir delto, jog jie visi tapo iš Lietuvos prasalinę, rusams iš čia besitraukiant, ir tenai iširo. Iš kitos pusės, vokiečiai, užimdami mūsų kraštą, sutvarkė jį taip, kaip tai reikėjo karo tikslams o ne ramaus laiko reikalavimams. Iš to išeina pasekmė, kad mes negalim palikti pas save be žymių permūšų valstybės aparato toji formoj, kurioj jie sudarė. Turim pasidirbti naują aparatą, tinkantį mūsų gyvenimo reikalavimams. Sėlygos, kuriose prišėina šiai darbas atlikti, tiek

sunkios, kad gero aparato sudaryti negalime ir turime tenkintis tuo, kas mums tuotarpu imanoma. Sakysim, Laikinoji valdžia, kaip ir visa Lietuvos visuomenė, norėtų turėti pavyzdinę mokyklą, kad pradinis mokslas būtų dykai ir priverstinas, kad užtektinai turėtų įvairaus tipo vidurinių ir aukštesnių mokyklų, visiems prieinamų. Ji norėtų irgi, kad Lietuvoj teismas būtų liuosių padalijimas, su aukštųjų mokyklų mokslą išėjusiais neatstatytiniais teisėjais ir tt., bet ji gerai numano, kad dabar mes to įvykinti negalime ir turime tenkintis tuo, kas mums imanoma, vos begalėdami suskubti tai, kas mums šiandien daugiausiai reikalinga ir negali laukti. Šiuo žvilgsniu reikia jau greičiaus sudaryti vietos savivaldą ir suorganizuoti centralinę valdžią. Kad toji savivalda tegali būti kuodemokratiškausia, aišku savaimė. Šiuo metu valdžia daugiausiai tegali remtis moralio autoritetu. Padaryti plačiai visuomenei prievartą niekas ir svajoti negali. Kad tasai moralis jos autoritetas būtų didelis, reikia, kad ji imtųsi ginti plačios visuomenės reikalus, ne vieno kuro luomo. Tai gi tasai bendrosios gerovės obalsis tik tegali būti savivaldos pamatuose. Kaip reikia darbas šiandien pradėti, nurodant atsiskaukime, kurį palaido į šalį Valstybės Taryba kartu su Ministerij Taryba. Tenai, žinoma, nurodytas ne darbo planas, o tik pagrindai. Projektas savivaldos bus nežilgo Valstybės Tarybon įneštas. Susidariusioms aplinkybėms iniciatyva šiam klausime tegali būti pas pačius gyventojus. Pakvietimas tuoj pradėti šį darbą rodo, kiek daug pasitikėjimo turi Valdžia, kad plati visuomenė vadovausis vien valstybiniais reikalais, bet ne atskirų grupių arba luomų.

Sunkiau susideda klausimas miestų savivaldos. Iš vienos pusės, miestai mūsų, ypač sostinė Vilnius, susideda iš gyventojų įvairių tautų, kalbų ir tikėjimų. Tos grupės — ir Laikinoji valdžia to nės neslepia — dažnai nesutinka viena su kita ypač politikos aspiracijose. Išikarsčiusios politikos kovoję, jos dažnai nepasitebi, į kokią bedugnę jos gali miestą atvesti. Bado šmėkla šiais laikais stovi prieš kiekvieną didesnę miestą. Jau iki šiam laikui išmatinimas miestų buvo labai apskunkintas, ypač neturtingesniems sluoksniams. Sodietis, per ilgus karo metus pakėles revizicijų sunkumą, nedaug tegali turėti atliekamo maisto. Jis reikalingas pats miesto išdirbiniui ir todėl parduotų dalį maisto, net tą, kuri jam pačiam reikalinga. Bet reikalingųjų prekių miestas neturi. Ką jis gali duoti, jo popierinių pinigų. Bet šiuo pinigų vertė krinta, kur įsitikėjimo nėra, kad už juos, jei ne jam nebegali pristatyti, nes jų dabar, tai vėliau galima bus reikalingų daiktų pirkti. Kad to įsitikėjimo nėra, todėl atsitikimai. Taigi tokiose aplinkybėse gali išmaityti miestą tik tas, kas sodžiaus pasitikėjimą teturi ir gali iš jo reikalauti net aukų, reikalingų, kad visas kraštas ne įklimptų į bedugnę. Lietuvos valdžia įsitikinusi, kad be jos niekas kitas negalėtų šiandien imties tokios atsakomos naštos, kaip miestų išmaitinimas. Ji viena tegalės paimiti iš sodžiaus reikalingo maisto ir suteikti miestui, ji viena galės sustabdyti išvežimą maisto iš mūsų krašto užrubežin formoje slapto pirkliavimo ir gabenimo per rubežius. Bet parūpinti maisto tiek, kiek reikėtų visiems iki socialiai privalgyti, vis tiek negalima. Todėl reiks dalinti tarp visų tas, kas bus pristatyta. Čia be plačiausio pačių gyventojų bendradarbiavimo negalima bus apsieiti. Tik or-

ganizacija pačių gyventojų galės užkirsti spekuliacijai kelią, neduos, kad vieni turėtų pilna maisto ir kitų reikalingų daiktų, o kiti nieko. Jau deltos vienos priežasties klausimas apie miesto savivaldą stojasi kur kas sunkiau. Jei dar čionai pridėsim sunykimą karo metu miesto ūkio, tai suprantama bus, kaip sunkus klausimas miestų savivaldos. Kad čia įvairios tautinės organizacijos turės būti pritrauktos, tai aišku, nes visur pasitikejimas savo vientautais didesnis. Bet niekur nėra politika tiek kenksminga, kiek miestų ūky. Taigi valdžios bus kreipta labiausiai domos, kad šioj šaly būtų politika, jei neprašalinta, tai bent, kiek galima, sumažinta. To delei miestų savivaldų valdžia tvarkys tik pasitarusį pirmą su tautinėmis politikos organizacijomis. Beto čionai bus labai svarbu turėti nurodymų miesto ūkio žinovų, kurie vedė jį prieš karą. Akyvaizdoj šiu faktų valdžia ims į savo rankas miestų savivaldos organizaciją tik tada, kai turės užtikrintą miestą maistu ir kitais reikalingais daiktais aprūpiniama.

Dėstant miestų savivaldybės problemą, teko paliesti klausimas, kaip svarbią rolę vaidina sodžiaus mūsų krašto likime. Todėl laikinoji valdžia ir visuomenės gyvenimą imstvarkyti, pradėjus nuo sodžiaus. Žemės ūkis yra Lietuvos gyvybės pamatas: juo remiamasi, kaip buvo aukščiau nurodyta, mūsų prekyba ir pramonė, jis krašto mokesčių šaltinis.

Jei taip, tad gyvasis krašto šaltinis privalo eilėje kitų Lietuvos gyvenimo sričių daugiausia rūpintis. Juk nemaža kaimų ir vienasėdžių karas visai sunaikino. Kiti ūkiai nustojo savo gyvybę ir negyvybę inventorius.

Daugeliui pačių gyventojų trauktis iš savo tėvikių, vienu kitur vos du trečdaliu ir dar mažiau sodiečių bepaliko. Vasarą daug sugrižo, daug tebėra kelyje į Lietuvą, kiti belaukia sverto progos grįžti namon. Likusiųjų namie yra sunkus padėjimas, pagrižusiųjų dar blogesnis. Gerai, jei randa bent tuščias trobas, dažnai labai bebanda tik degėsius. Čia dar vargams ne galas. Savo pajėgomis jiems sunku antkojų atstoti. Čia būtinai turi valstybė padėti, labiausiai delto, kad tie nukamuo, išniekur atlyginimo negavę, negalėtų niekaip prasikurti. Žemė, per ketverius metus neregejusi tinkamu tręšimu, nualo, sunaikintas visas vyriausybės aparatas žemės ūkiui kelti ir gerinti, visos žemės ūkio organizacijos suirusios, darbininkų del karo ir del ligų, su juo rišamų, skaičius labai sumažėjo, girios, kurios, žemės ūkiui tiek tarnavo, yra labai sunaikintos. Aišku, jog čia valstybės pagalba ir globa yra reikalinga labai didelė. Visų pirma, ji turi apsieikšti kredito organizacijose. Tokiame padėjime sodiečių ūkis. Bet daugiausia siuro didysis, dvarų ūkis. Jie tiek siuro, kad sunku bus ir beatsikelti. Palyginus su mažoju ūkiu, jie daugiau nustojo inventorius. Dažniausiai savininkų apieisti, dvarai buvo paimiti vokiečių ūkininkauti, ir šie ūkininkavę, varu versdami sodiečių dirbti laukus. Tokia baudžiauturės dabar, žinoma, išnykti, bet užtai ir tu dvarų ūkiui teks dažniausiai sustoti, jam sustojus, kraštas turėtų daug pragaisties, nes sumažėtų apsektų laukų plotas. Antar vertus, apleistas dvaro ūkis galėtų tapti kaimynams pagunda dalyti apleistą žemę. Kad to neatsitiktų, laikinoji valdžia laikys savo priederme tvarkyti ūkį tokiuose dvaruose.

Aišku, jog didžiųjų dvarų

savininkai jokiū būdu nestengs atstatyti savo ūkio, jų nuosavybė virs jiems sunkia našta, nuo kurios jie rūpintis nusikratyti. Bus daug žemės iškarto parduoti, bet nebus iškarto daug pirkėjų, kurie norėtų jos įgyti ūkiui padidinti. Rasis noro supirkti didžiules latifundijas į piniguočių rankas. Kad to neatsitiktų, valdžia turės drausti tą spekuliaciją ir pati tapti dvarų pirkėja valstybės žemės fondui sudaryti. Iš to fondo gaus žemės bežemiai ir mažžemiai imanomomis sąlygomis. Nuomininkai galės pavirsti savininkais nustatytas žemės išpirkimo tvarka. Tos programos laikinoji valdžia negalės pilnai įvykinti. Visoj pilnumoje išliandys ją Steigiamasis Seimas ne iš atžvilgio į kurį bent l u o m u, bet vaduodamasis valstybės reikalu. Didžiojo ar malmojo ūkio prasme bus ta pamatinė žemės ūkio reforma išvesta, jau šiandien galime numanyti. Patyrimas prieš karą ir ypač karo metu parodė, jog mažasis, valstiečio, ūkis yra kur kas gajesnis, negu didysis, dvaro ūkis.

Bet laikinosios valdžios uždavinys yra visų pirmą sulopyti senojo troba, į kurią nors nebetilps naujas Lietuvos ūkio gyvenimas, bet tuo tarpu būti pakankama prisiglausti, ir tuojau, nieko nelaukiant, tuo pačiu žygiu ruošti pamatai naujiems rūmams, — žemės reformai.

Miesto darbininkų klausimas užtai stovi prieš mūsų akis visai kitoj kitoj šviesoje. Jei valdžia čionai imtųsi bendrų pasaulio darbininkų padėjimo obalsių ir sakyty, kad ji juos įvykins Lietuvoj, tai ji lygiai nieko nesakytų, nes patietiki gražia programą ir neparodyti, kad ji tikrai gali būti susidėjusiose aplinkybėse įvykdinama reikiak padangėse svajoti, arba, kas blogiau, visuomenę apgaudinėti. Tai gi laikinoji valdžia ima klausimą ne taip, kaip jis būtų geistinas išrišti, bet kiek jis galimas iš mūsų realaus gyvenimo išlygose.

Kaip darbininkų klausimas stovi Lietuvoj? Tiesa, Lietuvoj didelės pramonijos nėra, taigi ir darbininkų luomas palygintinai nedidelis. Bet vargia šiojo luomo nemažesni už kitus. Silpnutė Lietuvos pramonė tapo karo veik visai sunaikinta. Kas buvo išdirbama tai tik karo reikalams, ir karui pasibaigus, tampa nebe reikalinga. Jau karo metu darbo išlygos blogėjo, uždarbis, suliginus su brangumu pragyvenimo, mažėjo ir neretą darbininką vedė jei ne prie gyno bado, tai prie nuolatinio badavimo. Blogumą išsimaifinti miestuose juto pirmoje vietoje darbininkai, nes jie nebuvo tame padėjime, kuriame buvo darbininkai kariaujančių valstybių. Dabar, kada Lietuvoj lietuvių patys pradeda imti valdžią, darbininkai stovi prieš problemą — darbo ir duonos. Tą jiems turės parūpinti laikinoji valdžia. Ar ji galės daugian padaryti, daugiau nei a bejotina. Didžiausia jiems būtų pagalba, jei galima būtų iškurti stambesnę pramoniją. Bet tai labai sunkus uždavinys: Su pramone juk ankščiau siame rkyšy stovi krašto finansai. O kokie mūsi finansai?

Valdžia nei sau, nei visuomenei neslepia, kad finansinis jos stovis sunkus. — Ar ji pradeda gyvenimą su skolomis, ar be, ji šiandien nei to negali pasakyti. Žinoma, sąjungininkai, pripažindami Lietuvos nepriklausomybę, gali jai uždėti Rusijos skolų dalį. Bet iš kitos pusės jai labai daug turi atlyginti tiek Rusiją, tiek Vokietiją už revizicijas, už miškus ir kitus galus. Padaryty jai nuostolių didumas, kurie, pagal tarptautines teises, jai turės būti atlyginti, tikrai dar nežinoma, bet skaitosi milijardais. Užtat negalima dabar pasakyti, kas didesnis, ar jai galinčios pripulti skolos, ar jos nuostoliai.

Bet finansinis sunkumas netame, ar jai prisieis pradėti gyventi su skola, ar ne. Bėkuriant valstybės gyvenimą, jai reikia ištekliaus. Iškur jo gauti? Visose valstybėse, kurai pasibaigus, bus labai dideli ir sunkūs mokesčiai. Tiems mokesčiams surinkti reikia turėti didelį finansinį valdymo aparatą. Sakysim, įvesti mokeskis nuo pajamų mums bus labai sunku, nes jokio aparato, kuris kontroliuotų pajamas, mes neturim ir greitai nesudarysim; tuo tarpu kada kitos, valstybės, kur tiksliai apskaitytas kasmet kiekvieno gyventojų turtas, gana lengvai tai atsiekti. Bet jeigu mes tai pasave ir žinotume, tai vis tik mažai iš to tesipelnytume, neturėdami tikslaus aparato paimiti uždėtuosius mokesčius. Kiti pajamų šaltiniai mūsų valstybei teatsidarys tik vėliau, kada prasidės prekyba su kitiomis valstybėmis ir galėsime imti anėdėlius nuo prekių iš užsienio ir iš vidaus. Karo metu prekyba buvo, Lietuvą užėmus, tik su Vokietija, bet visas iš to pelnas ejo vokiečiams, ne mums. Mes dar nežinom, kokiame stovy atiduos mums vokiečiai mūsų krašto finansus. Mes stengėmės tai sužinoti ir jei vis delto nežinom, tai ne mūsų kaltė. Mūsų padėjime pertat pradžia valstybinio gyvenimo vis tik turės prasidėti nuo paskolos. Geriausia būtų užsienio paskola, bet ji tik tada bus galimas daiktas, kai mūsų valstybė bus pripažinta didžiųjų valstybių. Galima taigi ir vidaus paskola, bet jos realizacijos būdai kol kas mums trūksta medžiagos, kad ką nors tikresnio pasakius. Šiaip paskolos realizacija tam tikrose politikos sąlygose nebus persunkus daiktas, nes Lietuva turi daug valstybinio turto, kuris gali garentuoti jos tikrumą.

Tasai valstybinis turtas leis mums taip gi įsisteigti savuosius pinigus. Naugės — nei aukso, nei sidabro, mes neturim ir pertat negalim iš pradžios užtikrinti išeikimą popierinių pinigų ant aukso. Bet tas nėra tiek svarbu, kiek dažnai manoma. Čionai sunkenybės kitos rūšies. Parama finansams yra ne auksas, ar koks kitas pinigas, bet prekyba, kuri dideliame maste gali apsieiti visai be pinigų, pavaudojant juos vertės popieromis ir čekiais. Piniginiai ženklai ir prekyba stovi artimame ryšy. Dabar visame pasauly šilgyvsara išviro, nes ženklų begalo priviso, o prekių sumažėjo. Tai gi ir mes, jeigu gautume per paskolą popierinių ženklų, tai tas maža mums tepadėtų. Reikia būtinai atgaivinti prekybą, nes tik tada mes stosome finansiniai tvirtai ant kojų. Tasai klausimas visam pasauliui stojasi kaipo sunkiausio karo problemų. Užtai niekas nerasytina, jeigu ir Lietuvos laikinoji valdžia, kuri negalėjo nės ruošti pirmą prie tos problemos, neturi tuotarpu aiškaus plano. Viena tik aišku, kad ji tuoj stengsis užmegsti ryšius su užrubežin del prekių. Neturėdama savo aparato, ji priversta čionai užleisti daugiau vietos privatiniai iniciatyvai ir leisti liuosą prekybą. Valstybė jai kaipo fiskui bus gal daugiau nenaudos, bet visuomenės gerovei bus naudingiau. Taigi laikinosios valdžios rūpesmis bus tuoj siųsti pirklius užrubežin ir, neilgai laukus, užmegsti derybas su svetimomis valstybėmis del prekybos pradžios.

Šie klausimai veržiasi mūsų valstybės gyvenime pirmyn. Yra dar kitų, kurių valdžia taip gi nepamirs, kaip antai, svietimo sutvarkymas, universitetų įsteigimas ir tt. Bet šie klausimai, palyginus su aukščiau nupieštaisiais, nėra tiek sunkūs ir pradžioj yra aiškūs savaimė, Lietuvos valstybė tik tada stosis ant tvirtos pamato, kai nurodytieji klausimai didžiūmoj bus išrišti. Dar-

bas reikia atlikti skubotai, kad galima būtų krašto valdymas paimiti iš vokiečių ir savo rankas. Bet jis turi būti atliktas rimtai. Kaip įvykins valdžios ėminus iš vokiečių, bus visuomet pranešama. Matydama visą milžinišką darbą, kuris laikinajai valdžiai reikia atlikti, ir primindama, kad tai reikia daryti nepastoviausiose politikos aplinkybėse, kada Lietuva apsupta iš visur suirutės kuri ir mūsų kraštan veržėte veržiasi, vistik ji nenusimeina. Numanydama uždavinio sunkumą, ji kreipia atvirai visuomenės domę į tai. Laikinajai valdžiai aišku, kad ji tegalės išpildyt savo uždavinį tik tuomet, kad plati visuomenė ją parems. Darbo tiek daug, kad užtektinai vietos jame visiems Lietuvos gyventojams, vistiek, kaip jie namie kalbėtų, kuriame Dievui besimelstų. Besistengdama šią visuomenės užuojautą įgyti ir visus prie bendro darbo pritraukti, laikinoji valdžia pasirūpins kuogreičiausiai sukvietiti Steigiamąjį Seimą, išrinktą demokratiniais pamatais. Kaip tik susidarys įstaiigos, kurios priuosiamąjį darbą atliks, tuoj Seimas bus sušauktas, kad stambiausieji valstybės gyvenimo klausimai būtų risti netik su tautos žinia, bet ir jos valia. Belaukdama Steigiamojo Seimo, laikinoji valdžia klaus ir kitais būdais dauogumenės valios.

Patiekiamas laikinosios valdžios darbo planas pritaikintas tik šios dienos neatidėtinems reikalavimams. Darom pirmąjį žingsnį, neturėdami jokio pritrymo. Iš čia neišvengtinai programos žymė — tulas abstraktumas. Darbas, kurį mes jau pradėjom, duos nurodymų, kas ir kaip reikia daryti, kad nuvedus mūsų tėvyne laisvėn gerovėn.

Ministeris pirmininkas kalbėjo ilgai, visą valandą, pabrėždamas naujosios solidarinos Laikinosios Valdžios pasiūlymą dirbti valstybės ir jos piliečių gerovei ir privesti kraštą lig Steigiamojo Seimo.

Pusiau pirmos val. d. pabaičius Ministeriui pirmininkui dėstyti Laikinosios Vyriausybės programą. Valst. Tarybos pirmininkas praneša, jog, sutaręs su senjoren kongentu, vyriausybės programos svarstymas ir partijų prakojų del jos pareiškimai bus kitame V. Tarybos posėdyje, kuris pasikirta lapkr. 15 d. 10 val. rytmeti.

("Lietuvos Aidas")

P A P I L I S,

Biržų apskr.

Šiais metais javi apylinkėje užderėjo, taip žieminiai, taip ir vasariai. Suliginus su praėjusiais metais geresnei. Bet ūkininkams atliekamų javų gangreit nebesama, nes atsiėgus nemažą dalį ir valdžiai atiduoti, todėl javi nuo pat rudens brangūs; pavasarį turės dar pabrangti, nes grįžta daug pabėgėlių ir yra nemaža iš vietinių pavargusių, kurie jau dabar turi pirkti. Su gyvuliais ir negeriais. Dažnai daromos revizicijos taip juos sumazino, kad daugumoje ūkininkų beturi tik po vieną gyvulį. Laukiame geresnių laikų.

PREZ. WILSON PRIEŠINČAS.

Italijos reikalavimų ingyti miestus Trieste, Trente ir kitus jugo-slavų punktus prez. Wilson neremia. Net visai priešingas tam imperialistiškam italų žygiui.

GRAIKIJOS REIKALA VIMAI.

Graikijos premieras Venizelos intekė taikos konferencijai memorandumą, kuriame išdėsto Graikijos reikalavimus. Reikalauja Konstantinopolio. Didžiūma Konstantinopolio gyventojų esą graikai.

Kas girdėti lietuvių kolonijose.

ST. CLAIR, PA.

Sujudo ant galo ir šios kolonijos lietuviai su savo kaimais; sujudo ir stojo į kovą už eiles už Lietuvos liuosybę. Tai jų vardai:

Kun. Juoz. Raštutis... \$207.00
Vyčiai... 11.20
V. Juozapo Dr. ja... 10.00
Jonas Kazlauskas... 10.00
Giliauskas Jokubas... 10.00

Po \$5.00: Pocevičia Ad. (pažadėjo \$10), Kralikas Juozas, Kabauskas Mik., Stebingis J. J., Šmulskytis Tam., Jakaitis Ant., Slivinskas Konst., Zigmontavičia Pr., Stočkunas Sim., Grimauskas Vincas, Stankevičius Mateušas, Pečiūnaitis Baltrus, Patalavičia Stasys, Inkrata Jonas, Senkus Juozas, Kazlauskas Tamas, Kraučiusas Simonas, Rožanas Martinas, Kazlauskas Antanas \$4, Makauskas Matas \$3.

Po \$2.00: Stebingis St., Zvairaitis J., Pabijonas J., Kunikas J., Gudelevičia V., Čaikanskas P., Stankevičia J., Šivokas M.

Po \$1.00: Binkulis J., Žataveckas Vl., Petraitienė V., Šimbutaitė K., Karpauskas A., Udra Ig., Jakaitis J., Juodzevičius J., Našlėnas K., Šerys S., Darskevičia Ig., Grajauskas J., Smolenskis V., Poziera J., Zujauskas M., Matulaitienė E., Blekaitis J., Rapauskas P., Brauka V., Dobužinskis P., Manelis A., Križanauskas M., Lūišys A.

Smulkių aukų \$5.80.
Viso labo \$450.00.
Surinkime pažymėtų aukų ypač atsilygėję šios ypatos: Kraučiusas Simonas, Rožanas Martinas, Kralikas Juozas ir Kazlauskas Antanas.

K. J. R.

LEWISTON, ME.

Sausio 12, 1919 buvo L. Vyčių 2-os kuopos susirinkimas su programu. Visų pirma p-lė A. Petrošius pasmulkavo prištiant pianu S. Bugnavičiui Tautos himną. Po to p-lė Z. Rimaitis pasakė pasmingas eiles "Tėvynė". Po jos kalbą S. Bugnavičius apie jaunimą. Toliau p-lė E. Ašmegaitė pasakė eiles apie Lietuvą. Po jos kalbą p-lė M. Dailidaitė, T. Fondo skyrė pirmą minikę apie Lietuvos reikalus ir ragina visus prisidėti prie T. Fondo. Dar p-lė A. Petrošius pasmulkavo prištiant pianu S. Bugnavičiui "Kur banguoja Nemunėlis" ir "Onytė". Po programą buvo vyčių susirinkimas, kur prisirašė keletas naujų narių. Nutarta įsteigtas lietuviškas pamokas. Buvo taipgi ir svečių ir visi išsinešė gerus išpuodus. Panašius programus nutarta rengti kas mėnesį, kur galės dalyvauti kiekvienas narys, lavotis kalbėti ir kitokių dalykų. Tai-gi valio vyčiai! lavinkitės, švieskitės, nes tėvynės tokių tik ir laukia.

Vytis.

WORCESTER, MASS.

Piln. Bl. 25 kp. gruodžio 12 d. buvo metinis susirinkimas. Atsilankė vietiniai kunigai ir svečiai kun. Švagdis. Paukuota \$110 Tautos Fondui. Prisirašė du nauji nariai. Valdya išrinkta sekanti:

Pirm. Ad. Stokšus, pagelb. A. Masilionukė, prot. rašt. P. Stancelaitė, fin. rašt. R. J. Molis, kas. M. Ščiukienė, pag. M. Liutkevičienė ir Ursulė Bubinskaitė, maršalka Petr. Lūbinas. Vienas narys paaukojo dailią vėliavą, kurios pavertinimas buvo gruodžio 15. Po dieną vakare buvo prakalbos. Vakara vedė A. P. Stoškis. Aukų surinkta \$19.21. Sukienė dėjo \$10, J. Krasauskas, A. Mažiukna, T. Tautaitienė po \$1.00.

A. S.

MONTELLO, MASS.

Protestas.

Sausio 12 d. tapo suorganizuotas protestas vietos Lietuvos prieš Lenkus ir Bolševikus. Susirinkimas įvyko šv. Roko svetainėje. Vadovavo p. M. Abračinskas, vietinis katalikų veikėjas ir Tautos Fondo 36 skyriaus išdėstas. Tečiau susirinkimas nebuvo surengtas Tautos Fondo vardu, bet plačiosios visuomenės reikalais. Vietos klebonas gerai išgarsino bažnyčioje ir kas norėjo galėjo atsilankyti. Susirinkimo vedėjas gyvai nupiešė Lietuvos skriaudas ir beširdį pasikėsimą jos neprietelių Lenkų ir Bolševikų išplėsti Lietuvos pavergti Lenkams, ar Rusams visą Lietuvą. Nes mums gerai reikia išsiaiškinti, ir tai parodys netolima ateitis, kad Bolševikai yra grynas Rusų išdirbinyr ir kas su jais eina, tas pardavė Lietuvą Rusams. Galima paskelbti kaip faktą, kad Bolševikai neužsilaikys ir po jų greičiausia sugrįš kokio nors caro valdžia. Tokiu būdu jeigu Lietuva teks Bolševikams, tai ji galutinai pakliūs į caro rankas. Reikia žinoti, kad visi Bolševikų agentai ir čia ir Vokietijoje verčiasi Rusų pinigais ir jų naudai vien dirba.

Rezoliucijos tapo priimtos vienbalsiai ir čia jas paduodame.

Rezoliucijos išneštos Brocktono, Mass. Lietuvių susirinkime, laikytame šv. Roko svetainėje, Sausio 12, 1919.

Kadangi lietuviai, kaip istorija mums parodo, nuo amžių gyvena toje šalyje, kur vadinasi Lietuva;

Kadangi Vilnius Gedimino inkurtas, buvo ir dabar tebėra Lietuvos sostinė;

Kadangi Lietuva kadaisia buvo nepriegulminga, savisto ir stipri valstija ir savo nepriegulmybės niekuomet išgeros valios neišsivadėjo;

Kadangi mūsų Prezidentas Wilson paskelbė visam pasauliui, kad talkininkai kariauja už visų tautų nepriegulmybę;

Nutarta, kad mes visi čia susirinkę lietuviai iš Brocktono, Mass., reikalaujame Lietuvai pilnos politiškos nepriegulmybės;

Nutarta taipgi, kad mes, Ameriko lietuviai, smarkiai protestuojame prieš pasikėsimą mūsų priešų, ar tai Lenkų, ar Rusų, ar Bolševikų, užimti Vilnių ir Lietuvą ir padaryti ją prigulmingą ar nuo Lenkų, ar nuo Rusų, ar nuo Bolševikų.

Mikolas Abračinskas.

CLEVELAND, OHIO.

Protestas.

Sausio 12 d. Acmė salėje buvo liejuvių masmingas ir priimta protesto rezoliucija prieš lenkus. Rezoliucija pasiūta prez. Wilsonui. Mitingo vedėjas buvo M. Šimonis, sekretorius A. Žaliaduonis.

LEWISTON, ME.

Sausio 12 d. 1919 buvo laikytas susirinkimas LDS. 37 kuopos. Apversčius kuopos reikalus, tarp kitko nutarta pradėti Spandos Savaitę ir taip išrinkti sekančios ypatos del platinimo spandos: Z. Rimaitė, J. Virvickaitė, M. Dailidaitė, O. Kaulakaitė, B. Ivaškevičiūtė, P. Jasiūnas, B. Jakutis, LDS. 37 kuopos Raštininkas B. Jakutis.

ANSONIA, CONN.

Sausio 6 d. šv. Onos Moterų Dr. stė paskyrė auką del Lietuvos laisvės ir Tautos Fondą \$50. Nutarta pagarsinti "Darbininkę".

M. Jovaišienė, Pirm.
S. Diliuvienė, Išdėstas.

L.D.S. reikalai.

PRANEŠIMAS.

LDS. Naujos Anglijos Apskričio kuopoms pranešame, kad apskričio maršrutas jau prasidės šį mėnesį. Tai geriamos LDS. N. A. Apskričio kuopos malonės rengti prakalbas ir kad visos kuopos N. A. Apskričio surengtų prakalbas. Visi į darbą, nes dabar patogus laikas. Rengdami prakalbas kreipkitės į šiuos kalbėtojus:

P. Gudas, "Darbininko" redaktorius, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

A. F. Kneizis, "Darbininko" Administratorius, 242 Broadway, So. Boston, Mass.

Offic. J. J. Ramanauskas, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

M. Abračinskas, LDS. N. A. Apskričio išdėstas, 187 Ames St., Montello, Mass.

LDS. N. A. Apskr. Valdyba: V. J. Kudirkas, Pirm. A. J. Navickas, Rašt.

TĖMYKITE.

New York ir New Jersey LDS. kuopų Apskričiai. Gerbiamieji visi atidžiai temykite į šį pranešimą.

Pranešu, kad būtinai kiekvieną kuopą viršminėto Apskričio, pasirūpintų su delegatais, kad prisistumtė Broklynan ant 26 sausio 1919 m. Karalienės Aniolų parapijinės salėn. So. 4 ir Roebing st. Sesija prasidės tuoj po sumai. Tat gerbiamieji meldžiū nepasivėlinkite ir nepamirškite atsiųsti gerų išsiaiškintų organizacijos labui. Taipgi pagerbimui delegatų, tą pat vakarą 6 val., bus lošiamas vėikalas "Dėdė Atvažiavo," kurį rengia LDS. 12 kuopa. Tadgi reikės viskas aptarti iki paskirtai valandai. Taipgi širdingai visus vietos ir apielinkę lietuvius ir lietuvaites užkviečiame atsilankyti ant viršminėto gražaus ir juokingo programo; po jo užbaigimo bus ir šokiai, o salė gana švari ir graži. Tad 6 val. vak., sausio 26, visi urmū į viršminėtą vakarą.

A. Dymta, Apskr. Rašt.

L. D. S. OHIO APSKRIČIO SUSIVAŽIAVIMAS.

Rengkimės išanksto.

Po visų vargų, po rūpesčių ir po nuliūdimų, ty. po epidemijos galime atnaujinti veikimus. Mūsų apskričio suvažiavimas del influencos turėjo būti atidėtas. Šiandien jau judam, ypač darbininkai. Mūsų susivažiavimas buvo šauktas rodomo lapkričio mėn. 1918 m. Bet neįvyko dėl anos baisios vienos ir todėl Ohio valstijos LDS. apskričio suvažiavimas perkeltas į vasario 2 d. 1919 m. Tat šioj minėtoji dienoje įvyks suvažiavimas, kuris bus vievažiavime bus aptarta daug dainas iš svarbiausių. Šiame susilkyje apie mūsų šandieninį judėjimą darbininkų, apie pagerinimą būvio ir apie visą judėjimą, kuris rišasi su darbininkais. Šitas suvažiavimas įvyks Akron, Ohio. Apie pačią tvarką praneš komisija rengimo ir LDS. Ohio apskr. rašt. Bet aš savo priedermę atlikdamas pranešu, LDS. Ohio kuopoms išanksto, kad jos rūpintis apie šitą suvažiavimą, kad jos išanksto pagamintų inešimus, kad LDS. nariai išanksto savo kuopose iškeltų sumanymus ir ko jie pageidauja. Kiekvienas LDS. narys turi praga išanksto savo nuomone išreikšti. Džiaugsmingą naujieną pranešu. Štai apskričio rašt. J. M. Šimonis pranešė, kad gavo laišką iš Detroit, Mich. LDS. kuopos, kur sakoma, kad toji skaitlinga kuopelė prisidės prie šio svarbaus suvažiavimo ir dalyvaus. Labai smagu girdėti, kad mūsų apielinkę darbininkai juda. Tegul nepasilekia ir Grand Rapids, Mich. lietuviai krikščionys darbininkai, tegul jie dalyvauja šiame suvažiavime. Jeigu dar nesutvėrė LDS. kuopos tegul sutvėria tuoj. Klauskite informacijų. Norėdami tvirti LDS. kuopą, tai žemiaus nurodytais adresais kreipkitės, gausite paaiškinimų ir visus nurodymus. Kur kokios kolonijos nori tvirti LDS. kuopą ir pirma norėtų gauti nurodymus, tai lai kreipiasi pas organizatorius.

A. S. Kulbickas,

7602 Aberdeen Ave. N. E. Cleveland, Ohio.

LDS. kuopos norėdamas gauti kalbėtoją lai kreipiasi prie apskričio raštininko:

M. J. Šimonis,

6115 Dibble Ave. N. E. Cleveland, Ohio.

KARĖS DARBININKAI.

Beatleidinėjant karės darbininkus iš Washingtono pasirodė indomųjų dalykų. Nors nebuvo kam, nei laiko susekti tikrą skaičių raštininkų pasamdytų karės reikalams, tačiau spėjama, jog daugiau kai 100,000 darbo valdžios darbą. Iš to skaičiaus apie 75 nuošimčius buvo moters. Toji didelė armija keitės besimainant darbams, toks keitimas kaip kada pasiekė iki 1,000 savaitėje, bet dauguma darbininkų sudarė pastovų branduolį pasirenusių padėti laimėti karę.

Nors civilės tarnystės teisės ir buvo užlaikomos, tačiau daug specialistų padėjo darbininkams, jie nebuvo skaitomi tarpe dešimčių tūkstančių, kurie turėjo pereiti kvotimus. Peržiūrint surašą įvairių valstijų ir kolonijų, pasirodo, jog daugiau kai 40,000 karės darbininkų atėjo iš visų šalies kraštų. Štai kiek atėjo iš įvairių vietų.

Porto Rico, 34; Alaska, 3; Hawaii, 10; New Mexico, 49; Arkansas, 244; Oklahoma, 279; Texas, 796; S. Carolina, 1312; Louisiana, 366; Georgia, 587; Arizona, 47; Wyoming, 35; North Carolina, 534; Alabama, 555; South Dakota, 154; Mississippi, 486; Montana, 107; North Dakota, 171; Tennessee, 654; Wisconsin, 701; Nevada, 25; West Virginia, 382; California, 748; Kentucky, 742; Utah, 125; Delaware, 68; New Jersey, 870; Connecticut, 396; Washington, 411; Illinois, 2036; Oregon, 248; Missouri, 1226; Michigan, 1048; Idaho, 123; Ohio, 1855; Pennsylvania, 3026; Florida, 320; Nebraska, 458; Minnesota, 884; New Hampshire, 191; Maine, 337; New York, 4258; Colorado, 376; Rhode Island, 256; Kansas, 815; Iowa, 1121; Indiana, 1416; Vermont, 187; Massachusetts, 2193; Virginia, 1446; Maryland, 1481; District of Columbia, 5381.

A. Dymta, Apskr. Rašt.

L. D. S. OHIO APSKRIČIO SUSIVAŽIAVIMAS.

Rengkimės išanksto.

Po visų vargų, po rūpesčių ir po nuliūdimų, ty. po epidemijos galime atnaujinti veikimus. Mūsų apskričio suvažiavimas del influencos turėjo būti atidėtas. Šiandien jau judam, ypač darbininkai. Mūsų susivažiavimas buvo šauktas rodomo lapkričio mėn. 1918 m. Bet neįvyko dėl anos baisios vienos ir todėl Ohio valstijos LDS. apskričio suvažiavimas perkeltas į vasario 2 d. 1919 m. Tat šioj minėtoji dienoje įvyks suvažiavimas, kuris bus vievažiavime bus aptarta daug dainas iš svarbiausių. Šiame susilkyje apie mūsų šandieninį judėjimą darbininkų, apie pagerinimą būvio ir apie visą judėjimą, kuris rišasi su darbininkais. Šitas suvažiavimas įvyks Akron, Ohio. Apie pačią tvarką praneš komisija rengimo ir LDS. Ohio apskr. rašt. Bet aš savo priedermę atlikdamas pranešu, LDS. Ohio kuopoms išanksto, kad jos rūpintis apie šitą suvažiavimą, kad jos išanksto pagamintų inešimus, kad LDS. nariai išanksto savo kuopose iškeltų sumanymus ir ko jie pageidauja. Kiekvienas LDS. narys turi praga išanksto savo nuomone išreikšti. Džiaugsmingą naujieną pranešu. Štai apskričio rašt. J. M. Šimonis pranešė, kad gavo laišką iš Detroit, Mich. LDS. kuopos, kur sakoma, kad toji skaitlinga kuopelė prisidės prie šio svarbaus suvažiavimo ir dalyvaus. Labai smagu girdėti, kad mūsų apielinkę darbininkai juda. Tegul nepasileikia ir Grand Rapids, Mich. lietuviai krikščionys darbininkai, tegul jie dalyvauja šiame suvažiavime. Jeigu dar nesutvėrė LDS. kuopos tegul sutvėria tuoj. Klauskite informacijų. Norėdami tvirti LDS. kuopą, tai žemiaus nurodytais adresais kreipkitės, gausite paaiškinimų ir visus nurodymus. Kur kokios kolonijos nori tvirti LDS. kuopą ir pirma norėtų gauti nurodymus, tai lai kreipiasi pas organizatorius.

KUDIČIŲ MIRTINGUMAS IR ŠEIMYNOS INEIGOMS.

Artimas Sąryšis tarp Kudičių Mirtingumo ir Šeimos Ineigų Išsiaiškino Betyrinėjant.

Kad geriau išaiškinti koks sąryšis yra tarp kudičių mirtingumo ir šeimos ineigų Kudičių Biuras (Children's Bureau) sutaisė tabelį, kuriame nurodyta tyrinėjamai asatuočiuose miestuose.

Tabelyje paduodama pasekmės šešerių metų tyrinėjimo darbo ir indedama pasekmės pasikalbėjimų su 23,000 kudičių motinomis.

Grupė su žemiausiais uždarbiais siekia \$550 per metus, su augščiausiais siekia \$1,250 ir augščiausiai uždarbių grupėje (uždirbančių mažiau kai \$550), mirė 162.5 arba vienas iš šešių. Augščiausioje grupėje (uždirbančių \$1,250) mirė 62.5 arba vienas iš šešių. Aiškiai matoma, jog mirčių skaičius mažėja besididinant šeimos ineigoms ir pragyvenimo.

Kiekvienoje grupėje kudičių proporcija yra sekanti:

Grupėje, uždirbančių mažiau kai \$550, ineina 25.8 nuoš. ištirtų kudičių.

Grupėje, uždirbančių nuo \$550 iki \$849 ineina 37.2 nuoš.

Grupėje, uždirbančių nuo \$850 iki \$1,049, ineina 153 nuoš. kudičių.

Grupėje, uždirbančių nuo \$1,050 iki \$1,249, ineina 6.1 nuoš. kudičių.

Grupėje, uždirbančių \$1,250 ar daugiau ineina 13.1 nuoš. ištirtų kudičių.

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

"Išvados yra tokios" sako raportas, "jog tol kol būdinimas nebus panaikintas kudičių, gyvybė yra bereikalo žudoma."

Visų grupių uždarbis paskutiniams dvejiems metais užtikro padidėjo. Tačiau skaitmens neseniai apskelbtos Darbo Biuro, parodančios visuotinę pragyvenimo pabrangimą, nerodo, anot Kudičių Biuro pranešimo, kad kudičių gyvenimas būtų pagerėjęs su padidėjimu tėvo ineigų.

APGARSINIMAI

būna įvair

Vietinės žinios.

NELAIMĖ BOSTONE.

Seredoj po pietų ištūro nelaimė prie North End Parko. United States Industrial Alcohol kompanijos sprogo milžiniškas melaso kubilas. Žuvo 11 žmonių, vienas nežinia kur dingęs, o virš 60 sužeista. Nuostolių už daug tūkstančių dolerių. Kai ištiko eksplozija, tai dideli melaso stulpai ištūso augštinį ir paskui į visas puses dribo žemėn. Apdrabstieji aplinkinius namus ir gatves. Eksplozija buvo taip smarki, jog vežimai su arkliais iš dirbtuvės kiemo permetė per tvorą ant gatvės. O paskui arklius ir vežimą apgribo molasas ir arkliai žuvo.

Moloso kubilas buvo 58 pėdų aukščio.

LABAI SUŠUKO.

"Boston Globe" pereiną seredą didelėmis raidėmis per dvi kolonas uždėjo šitokią antgalį: "Bolshevik Generals Torture Lithuanians." Toji žinutė pranešama, kad bolševikai po didelių kankinimų iš dvarininko Mičiulskio, gyvenančio prie Baranovičių, išplėšė 15.000 rublių.

Prez. Wilson aplankys Bostoną. Bostono majoras Peters pakvietė prez. Wilsoną, kad grįždamas iš Europos, grįžtų per Bostoną.

Sugrįš pamedelyje. "Darbininko" administratorius A. F. Kneizis sugrįš iš Conn. valstijos pamedelio rytą.

Prasideda fėrai. Sv. Petro lietuvių parapijoje salėje ateinančią nedėlią prasideda fėrai.

Atidėta susirinkimas. Sv. Jono dr-jos susirinkimas del fėrų nuo paprasto laiko perkeltas ant sausio 21 d. utarninke. Susirinkimas prasidės 7 val. vakare.

Susirinkimas. Sausio 9 d. buvo metinis susirinkimas Piln. Blaivinkų 49-os kuopos. Į susirinkimą atsilankė nedaugiausia narių, bet nuveikta nemažai. Dauguma narių užsimokėjo, ką buvo skolingi centrui už "Tautos Rytą," o kiti išalko už pusę metų, o dalkiti net išalko už visus 1919 m. Iš protokolo pasirodė nemažai neužbaigtų dalykų; vienas stambiausias iš visų kitų, tai raportas Teatrals Komisijos. Paaikėjo, jog teatras jau baigiamas priuosti ir salė jau gauta ant 9-os d. vasario ir bus sulošta milžiniškas teatras: "Palocius ežero dugnuose." Nariai užganėdinti tokio raportu; tuoj pradėjo reikalauti išrinkti darbininkus tam vakarui. Darbininkai minėtam vakarui buvo išrinkti ir paskirstyta kiekvienam darbas. P-as A. Kneizis bus programo vedėjas.

Toliau sekė rinkimai valdybos del 1919 m. Valdyba paliko kuone visa ta pati, būtent: pirm. — P. Grinkevičia, vice-pim. (i pasitrunkiusios p-lės Ad.) — P. Spokas, prot. r-lės. — K. Kaulinskaitė, fin-rašt. — J. Vilkišius, ižd. — K. Petraičiūtė ir kasos glob. — A. St. ir V. G.

Besvarstant apie platesnį veikimą Piln. Blaiv., ateina į susirinkimą gerb. kleb. kun. Juškaitis, centro liet. Bl. Susumo pirm. Jis inėš, kokio būdu geriau prisirengus prie apvaikšėjimo Piln. Blaiv. Savaitės, o Bl. Savaitė jau nebetoli. Prasidės 2 d. vasario ir baigsis 9 d. vas. Per tasavaitę, nutarta rengti prakalbas su pamarginimais; ką apsiėmė gerb. centro pirm., būtent: pakviesti kalbėtojus, parengti bažnyčioje iškilmes 2 d. vasario. Toliau per tą savaitę bus kviečiami nauji nariai, platinamos knygos paleičiančios blaivybę. Taip-gi bus renkama prenumeratoras "T. Rytui". O del pamarginimo programų, bus kvieštas ir bažnytinis cho-

ras su gerb. vargoninku, M. Karbauskū.

Dainų Myletojas.

LAIŠKAI LIETUVON.

Ką tik per S. V. State Department ir Raudonąjį Kryžių sužinojome kad laiškus į Lietuvą galima siųsti. Laiškai turi būti surašyti angliškai ant tam tikrų formų. Taip-gi reikia turėti paliūdijimą nuo S. V. pillečio. Del platesnių žinių kreipkitės per laišką arba ypatiška.

Lietuvių Prekybos Bendrovė, 244 W. Broadway, So. Boston, Mass.

ISVIJO IS DORPATO.

Iš Stockholmo pranešama, jog Estonijos jėgos privertė bolševikus išsinešti iš Dorpat, paliekant visokias reikmenas.

Rusijos bolševikų valdžia pranešė Šveicarijos valdžiai, jog jei ji nepaliuosuos 30 suareštuotų bolševikų, tai tiek pat šveicarų bus nužudyta Petrograde po vas. 1 d.

NEATIDĖJOTINAS DALYKAS.

Be atidėlioimo išsirašykite Lietuvių Darbininkų Kalendorių 1919 metams. Kaina 25c.

Kalendorių reikia išparduoti per šį mėnesį.

Kalendoriuje yra visokių dalykų ir dalykelių ir indomiu žnelių.

Visi, kurie tik matė ir skaitė mūsų Kalendorių, sako, kad yra puikus.

Jau išėjo iš spaudos už sausį mėnesį "TAUTOS RYTAS".

Grazus ir turiningas. Patar-tume kiekvienam įsigyti. Kaina 10 centų.

Sykiu su šiuo numeriu jei-gu lar neturite, tai susipirkite ir Kalėdinį sumerį. UŽ ABU 25 CENTAI.

"Tautos Rytas", 242 W. Broadway, South Boston, Mass.

Draugijos Tėmykit!

Vėliavos ir karūnos Draugijų; vėliavos tautiškos; įvairūs ženklai: kukardos, šarpas, antspaudos, guzikai del įvairių organizacijų ir susivienijimų. Išdirbu viską, kas tik organizacijoms reikalinga, pigiai, greit ir su dailės (artistišku) gabumu. Mūsų išdirbystė yra seniausia tarp lietuvių Amerikoje, užtat mūsų ilgas išsilavinimas ir pripratimas jau užganėdino tūkstančius draugijų.

Naujos organizacijos reikalaukite probų, senos gi prisistykite savo ženklą arba šarpat, o mes darbat atliksime pagal reikalavimą.

M. A. NORKŪNAS,

16 Pleasant Str.,

Lawrence, Mass.

IŠ PRIEZASTIES INFLUENZOS EPIDEMIJOS MES NEGALEJOME UŽGANĖDINTI VISŲ REIKALAVIMŲ DEL

MINTOL VAPOCREAM

Mūsų milžiniški atsarginiai sandėliuose magazinuose ir pas pirklius jau visi sunaudoti. Mes didiname savo spēkas kas diena ir stengsimės išpildyti Tamstų reikalavimus, kaip greičiausiai mes galėsime. Krautuvinkai, kurie negali gauti užtektinai daug per savo pirklių turėtų telegrafuoti mums, o mes jms stačiai per express pasiųstume, o billa eitų per pirkli.

SIS DIDIS ISPIRKIMAS MINTOL VAPOCREAM LIUDIJA JOG JIS YRA GERIAUSIS VAISTAS NUO ISPANISKOS INFLUENZOS, SLOGŲ, SALCIŲ IR PLAUČIŲ UZDEGIMO.

Nors influenza mažinasi nekuriose vietose, daugelyje vietų skaitlius sergančiųjų auga. Yra labai svarbu kad aptikimai darytų mums užtektinai ant kiek kiek jms neatbūtinai reikia, kad tokiu būdu mes užtektinai turėtume pristatyti toms vietoms kur epidemija daugiausiai platinasi.

Tiesioginis pristatymas vietoms perbloktoms su "Flu."

Kad pagelbėjus išvartyt epidemiją ir perbloktų vietų, mes pristatysime 3 tūzinas 35c. miero pakelių bent kokiam aptiekoriui per Parcel Post arba express, kuris pristys mums Money Order arba čekį po \$2.80 už tūziną atimant 5 nuos.

ISPANISKA INFLUENZA Suvienujtu Valstijų Visuomenės Sveikatos Skyrius sako:

"Šioji liga yra plintama oru kurį mes kvėpuojame ir gaisa nuo kuno, labiausiai iš nosies ir gerklės. Del šios priežasties, nosis turėtų būti patepta su Mentholated Cream, kad užkurtų praplatinimui ligos." Šiame laike, nebutinai yra reikalinga sekti patarimais Sveikatos Skyriaus ir vartoti Mintol tris ar keturis sykius į dieną, kiekvieną kartą ištepant abidvi nosies skyles.

Šis yra paprasta motis iš Menthol ir apsauganti nuo pavimo aliejų, kuris padaro apsaugančią ir gydančią motį del kiekvienos nesveikos dalies kuno.

VIENTAS IS PIRMAUSIU BUDU GYDYMOI, kad padėtų jausi saligai, patink valsty del išvalymo vidurių. Valgyk daug maltingųjų valgių. Guli tyklai lovoje, jei yra galima ir nestrupink. Gamta yra vienatinis vaistas del Influenzos ir ji išgydys tave jei tik tu tauptai savo spēkas. Gerk po biskį Amper Oat Tonic kiekvieną valandą per šešias valandas, po to tris ar keturis kartus į dieną pakol nepasituoš del šios ligos. Pasauk daktarą, jei turai reiss. Tavo didžiausias draugas bus susipriešintikori.

Jimas tavo sistemos, kuri leidžia kitoms ligoms už taves pagriebti ir praplatinti kaip tai plačią uždegimą ir gerklės uždegimą, kaip kada dešinėj ausis uždegs arba širdis yra nusilpusi. Tai-gi yra labai svarbu, kad sergantis gulėtų lovoje, jeigu yra silpnas pakol pastiprė.

BUK DRUTAS IR SVEIKAS—Yra patartina žmogaus sistemą užlaikyti drutame ir sveikame padėjime imant vieną arba du grudu Argo-Phosphate Tablets po kiekvieno valgio ir gulant. Tas sustiprina visą nervų sistemą ir duoda reikalingą spēką kad kunas galėtų išlaikyti prieš ligas.

KAIP APSISAUGOTI NUO INFLUENZOS—kuri yra bakterijos liga, praplatinama labiausiai per žmonių dastylėjimą, daugiausiai iš spaudymo, kosėjimo ir šlaudimo. Tai-gi, saugokis žmonių turindį šaltį, taip-gi saugokis susirinkimų. Viešas indas, abusus ir tt. imk daug mankštinimo kuno ant lauko ir valgyk gerą pasotinantį valgį.

Specialis Patėmėjimas — MINTOL VAPOCREAM, kuris yra taip plačiai vartojamas ir rekomenduojamas gydytoj ir aptiekorių po visą Ameriką, yra gydomoji nepaprasto gerumo ir joje yra Menthol, Komparo Eucalyptus ir kiti gydantį alieja, kuriuos daktarai visur vartoja del uždegimo ir užsikimšimo visokios rūšies. Priežastis del kurios tiek daug šios gyduolės buvo išparduota yra tame, kad ji turi nepaprastą spēką del gydymo. Ji turi savybę visus vaistus, kurie buvo vartojami su gera pasekme prieš influenzą Anglijoje ir Ispanijoje kur toji epidemija pirmiausiai prasidėjo. Ji yra geriausia apsauga vaikų ir suaugusių gerklę nuo bakterijų. Laišyk puseleli Mintol savo namuose. Jis yra taip pat tau reikalingas kaip apdranda ant tavo namų. Mažas puselelis nėra brangus ir ji galima gauti pas kiekvieną aptiekorių.

DARBININKAS

GEROS GYDUOLĖS.

Aš Kazys Korzunas pranešu savo broliams lietuviams, kad aš turėjau paralyžių ir jau nemanau išsigydyti, nes praleidžiau \$500 ir nieko nepagelbėjo. Aš radau apgarsinimą laikraštyje, kad "Einik Ointment" yra geriausi vaistai nuo paralyžiaus. Nusipirkau vieną dežutę ant išmėginimo ir į dvi dieni pajutau stiprumą, o į savaitės laiką pasveikau, už ką esu labai dėkingas. Dabar patariu visiems vartoti nuo Paralyžiaus arba nuo reumatizmo Einik Ointment kuris sustabdo didžiausią skaudėjimą ir kaulų sukimą. Galite gauti kiekvienoje lietuviškoje aptiekoje arba tiesiog iš dirbtuvės. Kainuoja \$1.75 ir \$3.50 už dežutę. Pinigus siųskite money orderiu šiuo adresu:

Manufactured by the Z. A. Einik Ointment Co. Mano adresas:

K. Karžunas, General Delivery, Union City, Conn.

NEW YORK IR NEW JERSEYS L. D. S. APSKRICIO VALDYBOS ANTRAŠAI.

Pirm. — A. Miernikas,

10 Harrison St.,

Paterson, N. J.

Raštininkas — A. Dymta,

112 Berry St.,

Brooklyn, N. Y.

Išdininkas — A. Lukoševičius,

456 Grand St.,

Brooklyn, N. Y.

Organizatoriai—A. Gerulaitis,

177 Diekes St.,

Kearney, N. J.

A. Kazlauskas,

85 Prospect St.,

Newark, N. J.

A. Dymta,

112 Berry St.,

Brooklyn, N. Y.

Reikalinga \$3.000.00 cash.

Del platesnių informacijų rašykite šiuo adresu:

T. VARLEY,

31 Houghton St.,

Somerville, Mass.

(486)

SUMAZINK BRANGŲ PRAGYVENIMĄ!

Nebuk be cukraus. Mes prisistysime tris svarus chemiško cukraus, su kuriom pasaldysite daugiau kavos kaip su 75 svarais paprasto cukraus, kurį perkate krautuose. Chemiškas cukrus yra 25 kartus saldesnis kaip kad bent koks nors cukrus pasulyje, jis yra išdirbtas chemiškai iš tikro maisto su paslaptingu procesu. Prisiųsk vieną popierinį dolerį už tris svarus. Atmink, kad tris svarai yra lygus 75 svarams paprasto cukraus, tas nėra apgavystė. Jeigu neužganėdinsite mes grąžinsim pinigus.

John H. Rickvich,

P. O. Box 401, Auburn, Wash.

PARSIDUODA AUTOMOBILIUS "Packard" 1914-48

arklių jėga, gerame stovyje, geri "tires." Atsiųskite pas:

J. J. Plevokas,

90 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

601 B St., So. Boston, Mass.

Paieškojimai ir Reikalavimai.

"DARBININKAS," 242 W. Broadway, South Boston, Mass.

JEIGU NEMOKI RAŠYTI

arba nori, kad raštas atrodytų gerai, tai nusipirk drukuojamą mašinėlę (Typewriter).

Karė pasibaigė ir atsidarys keliai į Lietuvą, reikės rašyti daug įvairių laiškų ir gausiems laišku bus daug lengviaus perskaityti drukuotą.

Tokios mašinėlės pirmąs parduodavo po \$70.00, o dabar parduosime tik už \$15.18. Kas pirkęs mašinėlę pridurs su nurodymais kaip dirbti vertės \$100.

Pasinaudokite proga, nes visai ant trumpo laiko. Kreipkitės tiesiog, laiškų arba ypatiška į:

S. POCIUS, 24 Porter St., Montello, Mass.

Paieškau brolių Jono ir Juozo Rimauskų Vilniaus gub. Alovės pav. Nemunaičio parp. Užupio kaimo. Pirmiausia gyvena Shenandoah, Pa., bet dabar nežinau kur ir neturiu adreso.

MARIJONA RIMAUŠKAITĖ, 209 D St., So. Boston, Mass. (No. 5-67)

Paieškau savo brolio Pranciškaus Mockaus, pirmiausia gyvena 188 South Main St., Waterbury, Conn. Jis pats ar kas kitas apie jį žinantis, meldžiu man pranešti.

STANISLOVAS MOCKUS, 52 White St., Lawrence, Mass.

REIKALINGAS lietuvis partneris į gerai apmokamą biznį.

Turi susikalbėti angliškai, kad galėjus prižiūrėti biznį.

Reikalinga \$3.000.00 cash.

Del platesnių informacijų rašykite šiuo adresu:

T. VARLEY,

31 Houghton St.,

Somerville, Mass.

(486)

SUMAZINK BRANGŲ PRAGYVENIMĄ!

Nebuk be cukraus. Mes prisistysime tris svarus chemiško cukraus, su kuriom pasaldysite daugiau kavos kaip su 75 svarais paprasto cukraus, kurį perkate krautuose. Chemiškas cukrus yra 25 kartus saldesnis kaip kad bent koks nors cukrus pasulyje, jis yra išdirbtas chemiškai iš tikro maisto su paslaptingu procesu. Prisiųsk vieną popierinį dolerį už tris svarus. Atmink, kad tris svarai yra lygus 75 svarams paprasto cukraus, tas nėra apgavystė. Jeigu neužganėdinsite mes grąžinsim pinigus.

John H. Rickvich,

P. O. Box 401, Auburn, Wash.

PARSIDUODA AUTOMOBILIUS "Packard" 1914-48

arklių jėga, gerame stovyje, geri "tires." Atsiųskite pas:

J. J. Plevokas,

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

90 B St., So. Boston, Mass.

TIKRASAI TURTAS.

"Tikiuos, kad visas šis Naujas Metas, teiks jums gausingai tikrojo turto, kuris ne iš auksa, neigi iš burto džiaugsmas išplaukia, tik iš sveikatos!" Dangelis Naujų Metų pasveikinimo laiškelių panašiai skamba. Ar nėra mažiausios abejonės, kad sveikata yra tikriausiu turtu. Skaitykite laišką, kurį parašė Mrs. Ag